

Ruski letalci bombardirali Berlin in druga nemška mesta

Bombe porušile več poslopij in zanetile ogromne požare. Sovjetske čete v ofenzivi na treh frontah. Avstralski zajeli Japonce na krajnem koncu Nove Gvineje in jih pobili. Čungking naznanil veliko kitajsko zmago. Dve japonski letalski bazi v kitajskih rokah. Ameriški in angleški letalci napadli nemška industrijska središča

London, 31. avg.—Radijsko poročilo iz Moskve pravi, da so ruski letalci metali bombe na Berlin, Koenigsburg, Stettin in Gdansk. Bombe so porušile mnogo poslopij in zanetile 91 velikih požarov. Sovjetske čete v ofenzivi na treh frontah. Avstralski zajeli Japonce na krajnem koncu Nove Gvineje in jih pobili. Čungking naznanil veliko kitajsko zmago. Dve japonski letalski bazi v kitajskih rokah. Ameriški in angleški letalci napadli nemška industrijska središča.

London, 31. avg.—Radijsko poročilo iz Moskve pravi, da so ruski letalci metali bombe na Berlin, Koenigsburg, Stettin in Gdansk. Bombe so porušile mnogo poslopij in zanetile 91 velikih požarov. Sovjetske čete v ofenzivi na treh frontah. Avstralski zajeli Japonce na krajnem koncu Nove Gvineje in jih pobili. Čungking naznanil veliko kitajsko zmago. Dve japonski letalski bazi v kitajskih rokah. Ameriški in angleški letalci napadli nemška industrijska središča.

BOMBNA EKSPLOZIJA V FRANCO-SKEM GLEDALIŠČU

Tri osebe ubite in čez 40 ranjenih

MASNE ABETACIJE ŽIDOV

Vichy, Francija, 29. avg.—Tri osebe so bile ubite in čez 40 ranjenih, ko je eksplozirala bomba v gledališču Olympia v Chicju, pariškem predmestju. Bomba je bila namenjena Marcelu Deatu, uredniku nacističnega lista in zagovorniku poglavitne kooperacije med Franco in Nemčijo.

Deat se je nahajal na odru, ko je bila vržena bomba, toda on ni bil ranjen. To je bil že tretji napad nanj v zadnjih mesecih. Bomba je bila vržena po kazanju protijevrejskih filmov. Lastnik gledališča je povedal policiji, da je dobil več pisem z grožnjami, da bo gledališče uničeno, če bo kazal filme s protijevrejsko propagando.

Čez tisoč ljudi se je nahajalo v gledališču, ko je bomba eksplozirala. Med onimi, ki so bili ranjeni, jih je 25 v kritičnem stanju. Vsi so bili odvedeni v bolnišnice.

Deat in Laval, načelnik francoske vlade v Vichyju, sta bila tekoč ranjena v atentatu pred enim letom, ko sta se udeležila ceremonij protijevrejske legije v Versaillesu. Deat je bil ponovno napaden pred štirimi meseci v Toursu, ko je govoril na političnem shodu. On, Laval in Petain so načelniki grupe, ki se je izrekla za sodelovanje z osi.

Lavalova vlada je ustanovila posebna sodišča, ki bodo sodila one, ki ogražajo varnost države in kršijo živilske regulacije. Špekulantje z živili delajo velike profite.

Židje v nezasedeni Franciji so bili že večkrat obdolženi špekuliranja z živili in operacij na nelegalnih tržiščih. Pariški list Le Matin pravi, da je bilo več tisoč židov aretiranih v zadnjih dneh v nezasedeni Franciji.

Domače vesti

Obiski in posdravi

Chicago, — Matija Varšek in Arma W. Košir iz North Chicago, Ill., sta 28. avg. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete. — Dalje sta nas obiskali delegatini češke jednote Anna Pliškova iz Clevelanda in Lillian Schnieringer, iz Bedforda, O.

Čikaška vest

Chicago, — Zadnje dni je v javni bolnišnici umrl za srčno hibo rojak Jos. Ferencak, star 61 let in rojen v Skoplah pri Krški vasi na Dolenjskem. V Ameriki je bil 36 let in tukaj zapuščal ženo, tri sinove in dve hčeri.

Clevelandška vest

Cleveland, — Dne 27. avg. je umrla Mary Krpan, stara 58 let in doma iz Ajdovčine na Primorskem. Zapuščala je dva sinova, ki sta pri vojakih. Bila je članica društva 312 SNPJ.

Ruska junakinja v Washingtonu

Pobila je 309 nemških vojakov

Washington, D. C., 29. avg.—Ljudmila Pavličenko, mlada ruska gerilka, ki je dosegla rekord v pobijanju Nemcev, je dospela v Washington. Ona je opustila socialno delo in se pridružila gerilski sili, ki napada sovražnike v ozadju front. Kot gerilka je pobila 309 nemških vojakov.

Z njo sta dospela Nikolaj Krasavčenko, vodja mladinske organizacije v Moskvi, in poročnik Vladimir Pčelincev, ki je dobil naslov junak Sovjetske unije, ker je ubil 152 Nemcev s 154 krogli. Trojica je potovala tri tedne z letali in po železnici in se bo udeležila mednarodnega dijaškega zborovanja, ki se prične prihodnjo sredo v Washingtonu.

Ljudmila je bila trikrat ranjena in udeležila se je bitke za Sevastopol. Ona je izvežbala 80 drugih gerilev, ki so ubili čez dva tisoč Nemcev. V znak priznanja njenega junaštva je dobila Leninovo kolajno, najvišje sovjetsko odlikovanje. V razgovoru z reporterji je rekla, da je vesela, ker je prišla v Ameriko, zaeno pa je izrekla upanje, da bo obisk ojačil prijateljske zveze med Rusijo in Ameriko. Vsi trije so bili gostje predsednika Roosevelta in njegove žene v Beli hiši.

VLADNI ODBOR ODKLONIL PO-MOČ UNLJI ADF

Unija kaznovana zaradi kršenja dane obljube

THOMAS ZA IZENACENJE MEZD

Washington, D. C., 29. avg.—Vojno-delavski odbor je podal deklaracijo, da je unija kemičnih delavcev, včlanjena v Ameriški delavski federaciji, kršila dano obljubo, da ne bo oklicala stavke in zato ni upravičena do zaščite v nobenem oziru. Reprezentantje delavcev v odboru so podprli to stališče in razsodba je soglasna.

Odlok se tiče unije ADF v Everettu, Mass. Ta je oklicala stavko proti Montasanto Chemical Co. in New England Alcohol Co. 15. julija, ko je bila sporna zadeva izročena v rešitev vladnemu odboru. Unija je bila v boj za zaprtje delavnice in odbijanje unikajskih prispevkov po kompanijah.

Wayne L. Morse, ki v odboru reprezentira javnost, je podal razsodbo v imenu vseh članov. "Mirovna procedura pri izravnavanju sporov med delavci in delodajalci spada v območje vojnodelavskega odbora, ki ga je ustanovil predsednik Roosevelt," pravi Morse. "Procedura se mora vrstiti v zaupanje in dobri veri in vojnodelavski odbor ne more v tem slučaju ugoditi uniji, ki je kršila dano obljubo, da ne bo oklicala stavke. Odbor je soglasno osvojil stališče, da je bila stavka popolnoma neupravičena in da unija ni upravičena do zaščite. Dokler ta odbor funkcioniira in rešuje spore, ni nobenega vzroka za stavke, ki ovirajo vojno produkcijo in s tem vojno napore. Vojno-delavski odbor je agencija federalne vlade, zato se ne more udati pritisku s katere koli strani."

Philadelphia, Pa., 29. avg.—R. J. Thomas, predsednik unije združenih avstrijskih letalskih delavcev (CIO), in člani eksekutivnega odbora so izjavili, da so se pelirali na predsednika Roosevelta za sestanek z njim, na katerem naj bi se vršila razprava glede izenačenja mezd v vseh vojnih industrijah. Thomas je dejal, da se je njegova unija odpovedala dvojni plači za delo ob nedeljah in praznikih v veri, da ji bodo druge sledile, kar pa se ni zgodilo. Nekateri unije ADF, med temi unija strojnikov, se še niso odpovedale dvojni plači.

Časnikarska agentura obtožena

Nelegalni monopol nad novicami

Washington, D. C., 29. avg.—Federalni justični departament je vložil civilno tožbo pri federalnem distriktnem sodišču v New Yorku proti časnikarski agenturi Associated Press, njenim direktorjem in članom zaradi kršenja protitruštinskih zakonov in nelegalnega monopola nad novicami.

Departament pravi, da so direktorji AP odobrili pravila, ki izključujejo konkurenco in monopolizirajo oddajanje vesti ter ovirajo meddržavno trgovino z vestmi. V obtožbi so imenovani direktorji in člani agenture, med temi Robert R. McCormick, urednik in izdajatelj čikaške Tribune. Slednji je na zadnji seji direktorjev preprečil listu Sun, ki izhaja v Chicgu, dostavljanje vesti AP.

Chicago, 29. avg.—Marshall Field, ustanovitelj in lastnik lista Sun, je podal izjavo, ko je federalni justični departament vložil tožbo proti agenturi AP in njenim direktorjem. On pravi, da je tožba posledica akcije direktorjev, ki so zavrnili aplikacijo, da Sun dobiva vesti od agenture.

"Ako bo gibanje uspešno, bo to največja zmaga svobode tiska v zgodovini ameriškega tiskarstva," pravi Field v svoji izjavi. "Vsi časopisi, ki zdaj izhajajo in oni, ki bodo ustanovljeni v bodočnosti, bodo imeli dostop do vesti AP. Ob vložitvi pritožbe proti AP pri federalnem justičnem departamentu smo imeli pred očmi enako zaščito v smislu zakonov in ustave. Vlada je začela preiskavo in postopanje kot rezultat zaključka, da so bile kršene provizije protitruštinskih zakonov."

Senator Barkley okrcal kritike

Načelnika kongresnih odsekov posvarjena

Washington, D. C., 29. avg.—Senator Alben W. Barkley, vodja demokratske večine, je opazil člane kongresa, ki imajo visoke pozicije le vsled dolgoletne službe in podajajo široke izjave o vojni, v katerih kritizirajo zaveznike Amerike.

Barkley je okrcal senatorja Roberta R. Reynolda, demokrata iz Severne Karoline in načelnika odbora za militaristične zadeve, ker je kritiziral Veliko Britanijo in zahteval, da mora takoj podeliti neodvisnost Indiji. On je opazil tudi kongresnika Mayja, načelnika zborničnega odbora za militaristične zadeve, ki se je izrekel proti pogetnitvi fantov v starosti 18 in 19 let v armado.

"Oba, Reynolds in May, se bi morala zavedati, da imajo njune besede večji vpliv kot besede onih, ki nimajo važnih pozicij," je rekel Barkley. "Vsako izjavo, ki se lahko tolmachi za obsodbo Velike Britanije, naši sovržniki pospravljajo kot dokaz neenotnosti med Ameriko in njenimi zavezniki. V tej borbi moramo paziti, da se ne stori ničesar, kar bi lahko oviralo skupna vojna prizadevanja."

Barkleyjevi obsodbi Reynolds in Mayja sta se pridružila senatorja Walter F. George in Tom Connally. Slednji je dejal, da vsaka akcija glede vprašanja neodvisnosti Indije mora priti iz eksekutivnega departamenta, ne iz kongresa.

Tovorni parnik zgrajen v 24 dneh

Richmond, Cal., 29. avg.—Ladjegradniška družba, katere predsednik je Henry J. Kaiser, je zgradila tovorni parnik John Fitch v 24 dneh in s tem prekosila vse rekorde. Tonaža parnika znaša 10,500 ton. Kaiser je nedavno stavil vladni ponudbo glede gradnje ogromnih tovornih letal. Ponudba je v rokah federalnih uradnikov.

Nova konskripcija delavcev v Angliji

London, 29. avg.—Člani vojne kabineta razpravljajo o novem načrtu konskripcije delavcev za dela v vojnih industrijah. Ta se tiče moških v starosti 50 do 60 let in žensk v starosti 46 do 50 let. List Star pravi, da bo konskripcijski program kmalu sestavljen.

Nelson izvaja svojo oblast

Nove regulacije glede dobavljanja materiala

Washington, D. C., 29. avg.—Donald M. Nelson, načelnik odbora za vojno produkcijo, je odzvel vojaškim in mornaričnim avtoritetam pravico dobavljanja kritičnega vojnega materiala kompanijam, ki so udeležene v proizvodnji orožja in streliva in imajo zavezne pogodbe z vlado.

V pismu, katerega je poslal pomornemu vodnemu tajniku Robertu P. Patersonu, mornaričnemu podtajniku Jamesu V. Forestalu in Ferdinandu Eberstadu, načelniku munijskega odbora armade in mornarice, je naglasil, da pridržava pravico kontrole glede dobavljanja kritičnega materiala. Doslej so vojaške in mornarične avtoritete sklepale pogodbe in določale, katere kompanije imajo prednost do materiala. To oblast je sedaj prevzel Nelson.

Nelsonova akcija je bila prvi udarec vojaški kontroli gospodarstva. Vojaški in mornarični krogi, katerih oblast je bila okrajšana, se niso komentirali Nelsonove akcije. Ta je sledila konferenci med Nelsonom in visokimi častniki armade in mornarice.

Rooseveltov sin James v nevarnosti

Pearl Harbor, Havaj, 29. avg.—Major James Roosevelt, najstarejši sin predsednika Roosevelta, je bil v nevarnosti, ko je kot poveljnik vodil naval na otok Makin na Pacifiku. Japonci so streljali nanj, a zadela ga ni nobena krogla. Pomorščaki so pobili razen dveh vseh japonske vojske na otoku, dočim so bile ameriške izgube malenkostne. Na otoku se je nahajala japonska vojaška posadka 300 do 350 mož. Japonci so imeli ameriški letalski gasolin v svojem skladišču na otoku, ki pa so ga pomorščaki uničili z drugo bojno opremo vred.

Vodja bunda nastopi pred veleporoto

Chicago, 29. avg.—Dr. Otto Willumeit, bivši načelnik čikaške podružnice Nemško-ameriškega bunda, nacistične organizacije, bo nastopil pred federalno veleporoto, ki preiskuje nacistične in fašistične aktivnosti. On je bil nedavno na obravnavi pred federalnim sodiščem v Hartfordu, Conn., obsojen na pet let zapora zaradi spinoaze v prid Nemčiji.

Stališče ameriške vlade napram Španiji

Washington, D. C., 29. avg.—Predsednik Roosevelt je dal razumeti generalu Franciscu Francu, španskemu diktatorju, da bo Amerika dala gotove trgovinske koncesije Španiji, če ostane nevtralna v tej vojni. Predsednik je istočasno zavrnil sugestijo, da je storil to gesto z namenom, da potegne Španijo na stran zaveznikov. Naglasil je le potrebo trdnjih kulturnih vezi med Španijo in ameriškim republikami.

General Mihajlovič uživa zaupanje

Izjava jugoslovanske vlade v Londonu

London, — V zvezi z govoricami, ki so se pojavile v nekaterih krogih glede odpora, ki ga vodi general Draža Mihajlovič proti osiščni okupacijski sili, je jugoslovanska vlada v izjavi v Londonu podala izjavo, v kateri naglašajo, da popolnoma zaupa generalu in njegovim junaškim častnikom. Iz tega razloga ga je imenovala za vrhovnega poveljnika vse oborožene sile, ki se bori proti sovražniku v Jugoslaviji, in vzdržuje stalne stike z njim. Izjava se glasi:

General Mihajlovič, ki uživa popularnost srbskega ljudstva in vseh Jugoslovancev, je na čelu dobro organizirane armade 80,000 do 150,000 častnikov, katere vodi gerilsko vojno pod poveljstvom regularnih jugoslovanskih častnikov. Veliko število častnikov je bilo ubitih v borbi in na Mihajlovičev predlog so bili odlikovani v znak priznanja junaštva, ki so ga pokazali v vojni. Njihova imena so bila objavljena. Dejstvo je, da je na zasedenem evropskem ozemlju edino general Mihajlovič, poveljnik redne in organizirane armade. Čudno torej ni, pač pa je popolnoma razumljivo, zakaj hočejo sovražniki Jugoslavije — Nemci, Italijani in njihovi sateliti — zdrobiti Mihajloviča in njegovo armado. Nemci so aretirali njegovo ženo in otroke in jih pridržali kot talce, njega obsodili v smrt in obljubili visoko nagrado onemu, ki ga ubije.

Mihajlovič je s svojo močno in dobro organizirano armado prizadajal težke izgube skupnemu sovražniku. On drži že več kot eno leto okrog 36 osiščnih divizij v Jugoslaviji, med temi sedem najstarejših, sedem bolgarskih, štiri nemške, štiri ogrske in štiri divizije Pavelčeve redne armade in petnajst bataljonov vstavev. General Mihajlovič s tem pomaga in služi ne samo svoji domovini Jugoslaviji, temveč vsem zaveznikom in v tem momentu najbolj svojim ruskim bratom.

General Mihajlovič uživa zaupanje

Izjava jugoslovanske vlade v Londonu

London, — V zvezi z govoricami, ki so se pojavile v nekaterih krogih glede odpora, ki ga vodi general Draža Mihajlovič proti osiščni okupacijski sili, je jugoslovanska vlada v izjavi v Londonu podala izjavo, v kateri naglašajo, da popolnoma zaupa generalu in njegovim junaškim častnikom. Iz tega razloga ga je imenovala za vrhovnega poveljnika vse oborožene sile, ki se bori proti sovražniku v Jugoslaviji, in vzdržuje stalne stike z njim. Izjava se glasi:

General Mihajlovič, ki uživa popularnost srbskega ljudstva in vseh Jugoslovancev, je na čelu dobro organizirane armade 80,000 do 150,000 častnikov, katere vodi gerilsko vojno pod poveljstvom regularnih jugoslovanskih častnikov. Veliko število častnikov je bilo ubitih v borbi in na Mihajlovičev predlog so bili odlikovani v znak priznanja junaštva, ki so ga pokazali v vojni. Njihova imena so bila objavljena. Dejstvo je, da je na zasedenem evropskem ozemlju edino general Mihajlovič, poveljnik redne in organizirane armade. Čudno torej ni, pač pa je popolnoma razumljivo, zakaj hočejo sovražniki Jugoslavije — Nemci, Italijani in njihovi sateliti — zdrobiti Mihajloviča in njegovo armado. Nemci so aretirali njegovo ženo in otroke in jih pridržali kot talce, njega obsodili v smrt in obljubili visoko nagrado onemu, ki ga ubije.

Mihajlovič je s svojo močno in dobro organizirano armado prizadajal težke izgube skupnemu sovražniku. On drži že več kot eno leto okrog 36 osiščnih divizij v Jugoslaviji, med temi sedem najstarejših, sedem bolgarskih, štiri nemške, štiri ogrske in štiri divizije Pavelčeve redne armade in petnajst bataljonov vstavev. General Mihajlovič s tem pomaga in služi ne samo svoji domovini Jugoslaviji, temveč vsem zaveznikom in v tem momentu najbolj svojim ruskim bratom.

Stališče ameriške vlade napram Španiji

Washington, D. C., 29. avg.—Predsednik Roosevelt je dal razumeti generalu Franciscu Francu, španskemu diktatorju, da bo Amerika dala gotove trgovinske koncesije Španiji, če ostane nevtralna v tej vojni. Predsednik je istočasno zavrnil sugestijo, da je storil to gesto z namenom, da potegne Španijo na stran zaveznikov. Naglasil je le potrebo trdnjih kulturnih vezi med Španijo in ameriškim republikami.

Stališče ameriške vlade napram Španiji

Washington, D. C., 29. avg.—Predsednik Roosevelt je dal razumeti generalu Franciscu Francu, španskemu diktatorju, da bo Amerika dala gotove trgovinske koncesije Španiji, če ostane nevtralna v tej vojni. Predsednik je istočasno zavrnil sugestijo, da je storil to gesto z namenom, da potegne Španijo na stran zaveznikov. Naglasil je le potrebo trdnjih kulturnih vezi med Španijo in ameriškim republikami.

